

**ЕКСПРЕС-ДІАГНОСТИКА ФІНАНСОВОГО СТАНУ ПІДПРИЄМСТВА
ЗА ДОПОМОГОЮ ЛІКВІДНОГО ГРОШОВОГО ПОТОКУ**

Однією з ознак за якою можна класифікувати грошові потоки підприємства – це можливість забезпечення платоспроможності підприємства. За даною ознакою виділяють два види грошового потоку: ліквідний і неліквідний.

Ліквідний грошовий потік є одним із показників, який характеризує фінансову стійкість підприємства. Він показує зміни в чистій кредитній позиції підприємства протягом певного періоду. Чиста кредитна позиція – різниця між сумою кредитів, отриманих підприємством і величиною грошових коштів [1, с. 119].

Загородній А.Г. дає наступне визначення поняттю ліквідного грошового потоку – грошовий потік, для якого співвідношення додатного (вхідного) (П_д) і від'ємного (вихідного) (П_в) потоків за певний час не є меншим від одиниці, тобто дотримано умови ($\frac{П_{д}}{П_{в}} \geq 1$), а неліквідний – грошовий потік, для якого співвідношення додатного (вхідного) (П_д) і від'ємного (вихідного) (П_в) потоків за певний час є меншим за одиницю, тобто дотримано умови ($\frac{П_{д}}{П_{в}} < 1$) [2, с. 703].

Ліквідний грошовий потік тісно пов'язаний з показником фінансового левериджа (важеля), який показує до якої межі діяльність підприємства може бути покращено за рахунок кредитів банків.

Ефект фінансового левериджу (ЄФЛ) розраховується за формулою:

$$\text{ЄФЛ} = (1 - C_{\text{III}}) \cdot (P_A - \bar{K}_C) \cdot \frac{PK}{BK}, \quad (1)$$

де C_{III} – ставка податку на прибуток, частка одиниці;

P_A – рентабельність активів, %;

\bar{K}_C – середня розрахункова відсоткова ставка за кредит, %;

PK – позиковий капітал;

BK – власний капітал;

$\frac{PK}{BK}$ – коефіцієнт заборгованості (фінансової залежності).

При позитивному значенні ЄФЛ рентабельність власного капіталу підприємства зростає (за умовою $P_A > \bar{K}_C$). При негативному значенні ЄФЛ рентабельність власного капіталу знижується, тобто кредит, який отримало підприємство використовувався неефективно.

Фінансовий леверидж можна розглядати як об'єктивний чинник, який виникає з появою позикових коштів у підприємства та дозволяє отримати додатковий чистий прибуток на власний капітал.

Варто зазначити, що ліквідний грошовий потік є показником дефіцитного або надлишкового сальдо грошових коштів підприємства, якщо воно повністю покриє всі боргові зобов'язання.

Формула для розрахунку ліквідного грошового потоку має такий вигляд:

$$\text{ЛГП} = ((\text{ДКк} + \text{ККк} - \text{ГКк}) - (\text{ДКп} + \text{ККп} - \text{ГКп})), \quad (2)$$

де ЛГП – ліквідний грошовий потік;

ДКк – довгострокові кредити на кінець періоду;

ККк – короткострокові кредити на кінець періоду;

ГКк – грошові кошти на кінець періоду;

ДКп – довгострокові кредити на початок періоду;

ККп – короткострокові кредити на початок періоду;

ГКп – грошові кошти на початок періоду.

Відмінність показника ліквідного грошового потоку від інших показників ліквідності (абсолютної, швидкої, поточної) полягає в тому, що вони характеризують здатність підприємства погашати свої зобов'язання, тобто в більшій мірі є важливими для зовнішніх зацікавлених осіб (кредиторів). А ліквідний грошовий потік характеризує абсолютну величину грошових коштів, які отримані від звичайної діяльності підприємства, і тому є більш “внутрішнім”, тісно пов'язаним з ефективністю функціонування підприємства, він є важливим для його менеджерів і власників, а також для потенційних інвесторів. Цей показник характеризує вплив позик і кредитів на ефективність діяльності підприємства та забезпечує його фінансову гнучкість. Ліквідний грошовий потік може бути використаний для експрес-діагностики фінансового стану підприємства. Розрахунок ліквідного грошового потоку можна проводити за показниками грошових потоків і за залишками коштів на рахунках.

Нажаль, ліквідний грошовий потік в теперішній час не отримав поширення на практиці у діяльності підприємств для проведення експрес-діагностики. Але його використовують у своїй роботі окремі банки для визначення кредитоспроможності клієнтів, оскільки за його допомогою можна досить точно встановити їхню платоспроможність.

Література

1. Бочаров В. В. Финансовый анализ. Краткий курс. 2-е изд. – СПб. : Питер, 2008. – 240 с.
2. Фінансово-економічний словник / [уклад. А. Г. Загородній, Г. Л. Вознюк]. – К.: Знання, 2007. – 1072 с.